

4+4+4 Eğitim Sisteminin Okul Paydaşlarına Olumlu ve Olumsuz Etkilerinin Yönetici Görüşlerine Göre İncelenmesi

Analysis of the "4+4+4" Education System's Positive and Negative Effects on the School Partners according to the Opinions of Administrator

Soner DOĞAN*
Cumhuriyet Üniversitesi
Celal Teyyar UĞURLU**
Cumhuriyet Üniversitesi
Ahsen DEMİR***
Milli Eğitim Bakanlığı

Özet

Bu araştırmanın amacı 2013-2014 eğitim öğretim yılında uygulamaya konulan yeni eğitim sisteminin öğrencilere, velilere, öğretmenlere ve yöneticilere olumlu ve olumsuz etkilerini yöneticilerin kendi ifadelerine dayalı olarak betimlemektir. Araştırma durum deseni kullanıldığı nitel bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubunu Sivas ilinde görev yapan 18 yönetici oluşturmaktadır. Açık uçlu sorular yoluyla toplanan veriler, betimsel analiz, içerik analizi ve sürekli karşılaştırma tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma bulguları yapılan analizler neticesinde okul yöneticilerinin 4+4+4 eğitim sistemi hakkındaki görüşleri, 4+4+4 eğitim sisteminin olumlu etkileri ve 4+4+4 eğitim sisteminin olumsuz etkileri olmak üzere üç tema altında ele alınmıştır. Yöneticiler yeni sistemi genel olarak olumlu değerlendirmelerine rağmen, yöneticilerin görüşleri doğrultusunda tüm okul paydaşlarında 30 olumlu ve 34 olumsuz alt kategoriye ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: 4+4+4 Eğitim Sistemi, Okul Yöneticisi, Olumlu Olumsuz Katkı, Okul Paydaşları.

Abstract

The purpose of this research is to describe the positive and negative effects of the new educational system, put into practice on 2013-2014 school year, on students, parents, teachers and administrators on the basis of the administrators' own opinions. This is a qualitative study in which the exception pattern is used. The study group comprises of 18 administrators serving in the province of Sivas. The data collected through open-ended questions were analysed by using descriptive analysis, content analysis and analysis method. The research findings are discussed under three themes, including the opinions of the administrators about the "4+4+4" education system, the positive effects and the negative effects of the "4+4+4" educational system. Despite the fact that the administrators have an overall positive assessment about new educational system, in accordance with the opinions of the administrators, 30 positive and 34 negative sub-categories has been reached in all school

* Yrd. Doç. Dr., Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, snr312@gmail.com

** Yrd. Doç. Dr., Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, celalteyyar@yahoo.com

*** Öğretmen, MEB., ahsen_755@hotmail.com

partners.

Keywords: 4+4+4 Educational System, School Administrator, Positive/Negative Contribution, School Partners.

Giriş

Eğitimin amaçlarının, toplumdan topluma ve çağlar boyunca farklılık göstermesinin temel belirleyenleri dönemin ekonomik koşulları, toplumun yetiştirmek istediği insanda bulunmasını istediği özellikler ve buna göre biçimlenen eğitim felsefesi olarak özetlenebilir (Doğan, 2006). Eğitim felsefeye, bilimlere, sanatlara, inançlara sürekli başvurur. Kuramları, sistemleri, buluşları, yenilikleri, normları, kanunları, teknolojiyi yakından izler. Bunlardan elde ettiği malzemelerle hem kendini oluşturur, hem de bunların serpilip gelişmesine yardım eder. Tüm konularda bilinçlenmenin imkânını yaratır. Eğitim çağın yeniliklerini yakalayamazsa, kuskusuz işlevsel olmaz ve teorinin gerektirdiği uygulamaları ortaya koymakta çaresiz kalır (Çakır, 2010). Sürekli, sürdürülebilir, yani kapsayıcı ve geliştirici olan bir eğitim politikası, felsefe, kültür ve bilime dayanır ve merkez noktası çocuklar ve gençlerdir (Yapıcı, 2006).

Eğitim politikası bir toplumun, bir kuruluşun ya da bir eğitim kurumunun saptanan eğitim ereklerine ulaşmak için alacağı kararlara temel olmak üzere hazırlanan (Türk Dil Kurumu [TDK], 2012), geçmişin izlerini taşıyan, bugünün gereksinimlerine yanıt veren, geleceğe yönelik algılamaları bünyesinde taşıyan ulusun yüreği ve sesi olan ulusal bir projedir (Yapıcı, 2006). Bir ülkenin eğitim politikası, genel olarak toplumdaki çeşitli gereklerin, eğilimlerin ve beklentilerin sonucudur. Eğitim politikası, ülkenin sosyal ve ekonomik gereksinimleri ve hedefleri doğrultusunda oluşturulmaktadır. (Özgür, 2005). Bunu üstlenecek ve uygulayacak kurumlar demokratik sistemlerde, ülke genelinde söz sahibi olan bir ya da daha fazla siyasi partinin tekelindedir (Dağdelen, 2008).

Osmanlı İmparatorluğundan günümüze eğitimin tarihsel süreç içerisinde farklı uygulamalarının olduğunu görmek mümkündür. Farklı uygulamalar siyasal yönetim biçimleriyle değişebilmektedir. Osmanlılar, Selçuklularda ve öteki İslam ülkelerindeki mektep denen ilköğretim düzeyindeki okulları aldılar. Bu okullar farklı isimlerle anılmasına karşın halk tarafından bu okullara Sıbyan mektebi denilmekteydi (Akyüz, 2009). Bu mekteplerde 4-5 yaşlarından itibaren erkek ve kız çocukları karma biçimde 9-10 yaşlarına kadar öğrenim görürlerdi (Kömürcü, 2010). Rüştüyelerin ilköğretimi bitirme yaşı olan 14 yaşında olanları ve sıbyan mektebini bitirenleri öğrenci olarak alması günümüz eğitim sistemine göre ortaokul seviyesinde olduğunu göstermektedir (Mert, 1999).

İlköğretimle ilgili bazı yeniliklerin ve yasal düzenlemelerin ortaya çıkması 1824 yılında başlamıştır. İlköğretim ilk olarak padişah II. Mahmut'un bir fermanıyla okuma çağında bulunan çocuklar için zorunlu hale getirilmiştir. Bu uygulamaya uymayanlara cezai müeyyideler de getirilmiştir (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2007). 1847 tarihli talimatın ailesinin rızası olanlar daha küçük yaşta verilebilmesine karşın okula başlama yaşı altı yaş olarak belirtilmiştir. Yine bu talimatnamede sıbyan mektebinin süresinin dört yıl olduğu, dört yılın sonrasında yapılacak sınavlardan sonra başarılı olanların rüştüyelerde okumaya devam etmesi suretiyle zorunlu eğitim 6 yıl olarak belirlenmiştir (Akyüz, 1994; Gündüz, 2011). 1869 Maarif-i Umumiye Nizamnamesi ile ilköğretim zorunluluğuna uymayanlara bazı yaptırımlar uygulanmaya başlanmış, kızların 6-10, erkeklerin 7-11 yaşları arasında ilköğretime

devamları zorunlu hale getirilmiştir (Mert, 1999). 1876 Kanun-i Esasi ile birlikte ilköğretim zorunluluğu anayasada yer almıştır (Mert, 1999, Kömürcü, 2010). Sıbyan mektepleri zamanla toplumun ihtiyaçlarına cevap veremeyince iyileştirilmek istenmiş, ancak bu okulların Vakıflar Bakanlığı'na bağlı olmasından dolayı, bunun yapılması mümkün olamamıştır. Bunun üzerine bir "Usul-ü Cedide" tartışması başlamış, yeni açılan okullara "usul-i cedide mektepleri" denilmiş ve bu okullar Eğitim Bakanlığına bağlanmıştır (Demirtaş, 2007). Cumhuriyet yıllarında da birçok maddesi yürürlükte kalmış olan Tedrisat-ı İptidaiye Kanun-ı Muvakkati' de (İlköğretim Geçici Kanunu - 1913), ilköğretimin zorunlu ve parasız olması (ilk kez bu yasada) öngörülmüş, zorunlu ilköğretim 6 yıla (2'şer yıl süreli 3 devreden oluşturularak) çıkarılmıştır (MEB, 2007). Yine bu kanunla ilköğretim "Mekteb-i İptidai Umumiye" adını almış ve Devre-i İptidaiye, Devre-i Vasatiye ve Devre-i Aliye adı altında her biri iki yıl süreli alt (ula), orta (mutavasita) ve yüksek (ali) devrelerinden oluşmuştur (Çelenk, 2008; Başaran, 1996).

Cumhuriyet ilan edildikten sonra ise I. Heyeti İlmîyenin 15 Temmuz -15 Ağustos 1923 tarihleri arasındaki toplantılarında ilkokul programlarında değişiklikler öngörülmüş, 2. Heyeti İlmîyenin 1924 yılındaki toplantısında ilkokul süresinin 6 yıldan 5 yıla indirilmesi kararlaştırılmıştır (Cırtlı, 1983). Yeni Türk devletinin kuruluşunun hemen ardından milli kültürü güçlendirmek ve milli birliği sağlamak amacıyla, eğitimde birliği öngören 3 Mart 1924 tarih 430 sayılı Tevhidi Tedrisat (Eğitim Birliği) Yasasıyla Şeriye ve Evkaf Bakanlığının ve özel vakıfların bütün okulları Milli Eğitim Bakanlığına devredilmiştir (Cırtlı, 1983; MEB, 2007; Güven, 2010; Alp, 2009; Ada, 2011). Sıbyan mektepleri kapatılarak ilkokul programlarında Osmanlı döneminden beri süregelen 3 devre kaldırılarak ilköğretimin süresi 5 yıla indirilmiştir (Gürkan ve Gökçe, 1999). Bundan sonra eğitim parasız hale getirilmiş ve 7-14 yaş arasındaki çocuklar için ilköğretim mecburiyeti 1924 anayasasınının 87. maddesinde tekrarlanmıştır (Mert, 1999). 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'nda (1961) ilköğretimin zorunlu ve devlet okullarında parasız olması hükmüne yer verilerek zorunlu eğitim süresini 5 yıl olarak belirlenmiştir. 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda (1973) ve 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'nun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine İlişkin hazırlanan 2917 sayılı kanunda (1983) ilköğretim kurumlarının birinci (5 yıllık ilkokul) ve ikinci (3 yıllık ortaokul) kademesi ayrı ayrı kurulabileceği gibi şartları uygun olan yerlerde birlikte de kurulabileceği belirtilerek uygulamaya geçilmiştir. İlkokulun son sınıfı bitirildiğinde ilkokul diploması; ortaokulun son sınıfı bitirildiğinde ortaokul diploması verileceği de yine bu kanunlarla belirtilmiştir. 1997 yılında çıkarılan 4306 sayılı yasadan sonra ise "ilkokul" ve "ortaokul" birleştirilerek "ilköğretim okulu" haline getirilmiş, 8 yıllık kesintisiz eğitim yapılmış ve 8 yıldan sonra ilköğretim diploması verilmiştir (Sağlamer, 1998; Gürkan ve Gökçe, 1999). Ayrıca 1997-1998 eğitim öğretim yılında 8 yıllık zorunlu ilköğretim uygulaması başlamıştır (Çınar, Çizmeçi ve Akdeniz, 2007; Ada, 2011). Osmanlı'dan günümüze kadar zorunlu eğitim süresinin değiştirildiği tarihler Tablo 1' de özetlenmiştir (Gündüz, 2011: 9):

Tablo 1. Zorunlu eğitim süresinin değiştirildiği tarihler

1824	Ergenlik çağına kadar sıbyan okullarına devam mecburiyeti getirildi.
1847	Dört yıl sıbyan mektebi+ iki yıl Rüştîye zorunluluğu getirildi.
1869	Sıbyan mektebi süresi, dört yıl, iki yılda Rüştîye zorunludur.

1913	Zorunlu öğretimin tekrar altı yıla çıkarılması kararına varıldı.
1921	Zorunlu eğitim dört yıla indirildi. İsteyen bir yıl daha okuyabilir.
1923	Zorunlu eğitimin süresi beş yıla çıkarıldı.
1973	Sekiz yıllık eğitime geçme kararı alındı. Deneme uygulamalarına başlandı.
1997	Tüm yurttta sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitime geçildi.

Günümüzde ise uygulanan eğitim politikaları değiştirilerek 18. Milli Eğitim Şurasında alınan kararlar doğrultusunda 2012-2013 eğitim öğretim yılında 4+4+4 eğitim sistemine geçilmiştir. Bu sistemle 5+3 kesintisiz 8 yıl olarak uygulanan zorunlu eğitim sistemi 4+4+4 olarak kesintili olarak uygulanmaya başlamış ve ilköğretim ilk 4 yıl ilkokul, ikinci 4 yıl ortaokul, üçüncü 4 yıl lise olarak düzenlenmiştir (Güven, 2012). 6287 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla (2012), 4+4+4 eğitim sistemi ile mecburi ilköğretim çağı 6-13 yaş arası olarak belirtilmiş ve ilköğretim kurumları dört yıl süreli ve zorunlu ilkokul ile dört yıl süreli ve zorunlu ortaokuldan oluşan bir Milli Eğitim ve Öğretim Kurumu olarak tanımlanmıştır. İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bağımsız şekilde kurulması, ancak imkân ve şartlara göre ortaokullar, ilkokullarla veya liselerle birlikte de kurulabileceği kararlaştırılmıştır. Bunun yanı sıra ders saati sayılarında değişiklikler yapılmış ve öğretim kademelerine göre seçmeli dersler eklenmiştir. 4. sınıfı ve 8. sınıfı bitiren öğrencilere diploma verilmeyerek sadece 12 yıllık zorunlu eğitimin sonucunda diploma verilmesi öngörülmüştür (MEB, 2012).

Bir fabrika hatalı ürün yaptığında ya da bir terzi hatalı bir dikiş diktiğinde sonuçları kısa sürede ortaya çıkmasına karşın eğitim çıktılarının iyi veya kötü sonuçları yıllar sonra ortaya çıkmaktadır. 4+4+4 eğitim sisteminin çıktıları da yıllar sonra kendini gösterecektir. Eğitim sisteminde gerçekleştirilen bu değişim kamuoyunda çok tartışılmış, yeterince hazırlık yapılmadan ve bilimsel temellerden yoksun olarak hayata geçirildiği yönünde eleştirilir almıştır. Bu eleştiriler ve tartışmalar doğrultusunda yeni eğitim sisteminin değerlendirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Değerlendirmeyi yapacak olanlar ise bu eğitim sistemi içerisinde görev yapan eğitimciler olmalıdır. Bu kapsamda araştırmanın amacı 2013-2014 eğitim öğretim yılında uygulamaya konulan yeni eğitim sisteminin öğrencilere, velilere, öğretmenlere ve yöneticilere olumlu ve olumsuz etkilerini yöneticilerin kendi ifadelerine dayalı olarak betimlemektir. Bu amaçla okul yöneticilerinin görüşlerine dayalı olarak aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- 1- Yöneticilerin 4+4+4 eğitim sistemi hakkındaki düşünceleri nelerdir?
- 2- Yönetici görüşlerine göre 4+4+4 eğitim sisteminin öğretmenler, öğrenciler, veliler ve yöneticiler açısından olumlu etkileri nelerdir?
- 3- Yönetici görüşlerine göre 4+4+4 eğitim sisteminin öğretmenler, öğrenciler, veliler ve yöneticiler açısından olumsuz etkileri nelerdir?

Yöntem

Bu araştırmada, yöneticilere göre 4+4+4 eğitim sisteminin öğretmen, öğrenci, veli ve yönetici açısından olumlu ve olumsuz etkilerini belirlemeye yönelik

olarak nitel araştırma yöntemlerinden olan durum deseni kullanılmıştır. Nitel durum çalışmasının amacı belirli bir duruma ilişkin sonuçlar ortaya koymak iken en temel özelliği bir ya da birkaç durumun katılımcı gözlemleri, derinlemesine görüşmeler yoluyla doküman toplama ile elde edilen ve analiz edilen verilerin derinliğine ve boyamsal olarak incelenmesini içerir (Yıldırım ve Şimşek, 2011) .

Çalışma Grubu

Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Ölçüt örneklemedeki temel anlayış önceden belirlenmiş bir dizi ölçütü karşılayan bütün durumların çalışılmasıdır. Burada sözü edilen ölçüt veya ölçütler araştırmacı tarafından oluşturulabilir ya da daha önceden hazırlanmış bir ölçüt listesi kullanılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu bağlamda araştırmada, 4+4+4 eğitim sistemine taraf olan okul yöneticileri örnekleme alınmıştır. Örnekleme alınacak katılımcılar belirlenirken il merkezinde görev yapmaları ve okul müdürü olmaları ölçüt olarak belirlenmiştir. Buna göre Sivas ilinde görev yapan 12 okul yöneticisi araştırmanın örnekleme olarak belirlenmiştir. Katılımcıların sayısı belirlenirken derinlemesine analiz yapılabilmesi, görüşme yapmayı kabul etme ve katılmaya istekli olma durumları göz önünde bulundurulmuştur.

Tablo 2. Okul yöneticilerinin okul türü ve yerleşim yerine göre özellikleri

Okullar	Yerleşim Yerleri		Toplam
	Köy	İl merkezi	
İlkokul	-	6	6
Ortaokul	-	9	9
Ortaöğretim	-	3	3
Toplam	-	18	18

Çalışma grubunu 6'sı ilkokul yöneticisi, 9'u ortaokul yöneticisi, 3'ü de ortaöğretim yöneticisi olmak üzere toplam 18 okul yöneticisi oluşturmaktadır. Katılımcıların tamamı il merkezinde görev yapmaktadır. Çalışma grubuna alınan okul yöneticilerine cinsiyet değişkeni açısından bakıldığında görüşleri alınan okul yöneticilerinin tamamının erkeklerden oluştuğu; okul yöneticilerinin kıdemlerine bakıldığında ise en az kıdeme sahip olan yöneticinin kıdemi 11 yıl olmakla birlikte kıdem yıllarının 11 ile 33 yıl arasında değiştiği saptanmıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırma kapsamında katılımcılara yöneltilen açık uçlu sorular öncelikle araştırmanın çalışma grubunda yer almayan iki okul yöneticisine yöneltilmiş, elde edilen sonuçlara göre soruların açık ve anlaşılır olduğu görülmüştür. Ayrıca sorular nitel araştırmalar konusunda uzman bir öğretim üyesi tarafından incelemeye tabi tutulmuş ve son olarak bir Türkçe öğretmeni tarafından gözden geçirilmiştir.

Veri toplama sürecinde katılımcılara açık uçlu sorular yöneltilerek araştırma sürecinde beklenmeyen veya planlanmayan cevapların alınması sağlanmış, böylece konu hakkında daha geniş ve ayrıntılı bilgiye sahip olunmuştur (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün ve Demirel, 2012). Sorular katılımcıların belirli bir anda belirli bir

konuya yönelik ne düşündüğünü ya da ne duyduğunu saptamaya yönelik tutum, inanç ve kanı sorularındır (Balci, 2001). Araştırmada katılımcılara yöneltilen sorular şunlardır: *i.* 4+4+4 eğitim sistemi ile ilgili görüşlerinizi belirtiniz (olumlu, olumsuz, olumlu ve olumsuz). *ii.* Yapılan yeni düzenleme hakkında olumlu düşünmenizin nedenleri nelerdir? a. Öğrenci açısından, b. Öğretmen açısından, c. Veli açısından, d. Yönetici açısından *iii.* Yapılan yeni düzenleme hakkında olumsuz düşünmenizin nedenleri nelerdir? a. Öğrenci açısından, b. Öğretmen açısından, c. Veli açısından, d. Yönetici açısından.

Araştırma kapsamında elde edilen sorular 18 katılımcıya yöneltilmiştir. Araştırmaya ilişkin veriler Kasım 2012- Ocak 2013 tarihleri arasında belirlenen katılımcılarla yapılan konu odaklı görüşme yöntemiyle toplanmıştır. Konu odaklı görüşmeler kişilerin yaşamlarından ziyade bir program, konu ya da süreç üzerine odaklanmış görüşmelerdir. Görüşmeler hakkında katılımcılara bilgi verilmiş daha sonra katılımcılardan randevu alınmış ve tam randevu saatinde okullara gidilerek sessiz bir ortamda görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerde katılımcıların onayı ile ses kayıt cihazı kullanılarak toplam 320 dakikalık ses kaydı elde edilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırma sürecinde katılımcılarla yüz yüze gerçekleştirilen tüm görüşmeler, ses kayıt cihazıyla, katılımcıların onayı alınarak kaydedilmiştir. Araştırma kapsamında toplam 320 dakikalık görüşme yapılmıştır. Görüşmelerden sonra kaydedilen veriler ham veri olarak Microsoft Word yazı işleme programıyla metne dönüştürülmüştür. Veriler kodlanmadan önce iki araştırmacı tarafından verilerin dökümü olan transkriptler satır satır okunmuştur. Görüşme verilerinin yorumlanması sürecinde betimsel analiz, içerik analizi ve sürekli karşılaştırma tekniği kullanılmıştır. İçerik analizi, bir söylemi anlamada ve yorumlamada, öznel etkenlerden kurtularak toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşma amacı taşımaktadır (Bilgin, 2006; Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu amaçla veriler dört aşamada analiz edilmiştir: (1) verilerin kodlanması, (2) temaların bulunması, (3) kodların ve temaların düzenlenmesi, (4) bulguların tanımlanması ve yorumlanması. İlk aşamada katılımcıların verdiği cevaplardan elde edilen veriler anlamlı bütünler halinde nasıl bölümlere ayrılacağı, bu anlamlı bütünlere nasıl bir kod verileceği ve bu farklı bölümlerde yer alan verilerin benzer kodlarla düzenlenip düzenlenemeyeceği dikkate alınarak verilerden elde edilen kodlara göre kodlama süreci tamamlanmıştır. Ortaya çıkan kodlardan yola çıkarak verileri, genel düzeyde açıklayabilen ve kodları belirli kategoriler altında toplayabilen temalar bulunmuştur (Yıldırım ve Şimşek, 2011). İki araştırmacı tarafından aynı süreç takip edilmiş ve ortaya iki araştırmacının ortak görüşleri doğrultusunda kodlar ve temalar çıkmıştır. Bu kodlar ve temalar düzenlenerek elde edilen bulgular tanımlanmış ve yorumlanmıştır. Ayrıca betimsel analizde, görüşülen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir şekilde yansıtmak için sık sık doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Tablolarda verilen frekans değerleri o soruya cevap verenlerin sayısı üzerinden hesaplanmış olup ifade tekrarı oluşmaması için benzer ifadeler bir defa verilmiş ancak benzer ifadeleri kullanan katılımcıların rumuzları cümlelerin sonuna eklenmiştir. Katılımcılara (M1, M2, M3.....M18) şeklinde rumuzlar verilmiştir.

Araştırmada Geçerlik ve Güvenirlik

Nitel araştırma yaklaşımının benimsendiği bu araştırmada geçerlik ve güvenirlik kavramları yerine inandırıcılık, aktarılabilirlik, tutarlılık ve teyit edilebilirlik kavramlarının kullanılması daha doğru bir yaklaşım olacaktır. Geçerlik ve güvenirlik kavramları nicel araştırmalara özgü kavramlar niteliğinde olup, nitel araştırmaların temel ilkeleri ve temel paradigması ile çelişmektedir (Mills, 2003:78).

Araştırmada inandırıcılığı sağlamak için öncelikle araştırmanın uygulama sürecinde tüm görüşmeler ses kayıt cihazıyla kayıt altına alınmıştır. Araştırmacı, araştırmanın tüm aşamalarında mümkün olduğunca objektif olmaya dikkat etmiştir. Aktarılabilirlik konusunda araştırmacıların okuyuculara, uygulama ve içerikteki benzerliklere karar vermesi için yeterli detayları vermesi gerekmektedir. Bu nedenle çalışmanın yöntem bölümünde; araştırmanın yapıldığı yer, zaman ve içerik ile ilgili açıklayıcı bir şekilde bilgi verilmiştir. Araştırmanın tutarlılığını artırmak için çalışmada elde edilen bulguların tamamı yorum ve genelleme yapılmadan doğrudan okuyucuya sunulmuştur. Ayrıca araştırma sürecinde elde edilen tüm veriler, araştırmacının kendisi dışında, başka bir araştırmacı tarafından değerlendirip, ayrı ayrı kodlanmış ve tüm kodlamalar arasında genel anlamda görüş birliği sağlanmıştır. İki araştırmacının birbirinden bağımsız olarak kullandıkları kodların tutarlığı "Görüş Birliği" ya da "Görüş Ayrılığı" şeklinde işaretlemeler yapılarak belirlenmiştir. Araştırmanın teyit edilebilirliğini sağlamak için, verilerin nasıl toplandığı, verilerin nasıl kaydedildiği ayrıntılı bir şekilde anlatılmıştır.

Bulgular

Araştırma bulguları, yapılan analizler neticesinde, katılımcıların 4+4+4 eğitim sistemi hakkındaki görüşleri, katılımcıların 4+4+4 eğitim sistemini olumlu değerlendirme nedenleri ve katılımcıların 4+4+4 eğitim sistemini olumsuz değerlendirme nedenleri olmak üzere üç tema altında incelenmiştir.

Katılımcıların 4+4+4 Eğitim Sistemi Hakkındaki Görüşleri

Bu tema altında katılımcıların 4+4+4 eğitim sistemi hakkındaki görüşleri "olumlu" "olumsuz" ve "hem olumlu hem olumsuz" olmak üzere üç kategoride sunulmuştur. Olumlu görüşleri içeren ifadeler "*yeni eğitim sistemi ile birlikte öğrenciler kendi akranları ile birlikte olabilecekler*", "*bu sistem sayesinde disiplin sorunları azalacak*"; olumsuz görüşleri içeren ifadeler "*bu sistem kız çocuklarının okullaşma oranını düşürecek*", "*öğrenciler ortaokula uyum sağlamakta güçlük çekecekler*"; hem olumlu hem olumsuz ifadeler ise "*sistem bazı sorunlar içeriyor, ama ilerleyen zamanlarda bu sorunlarda çözülecektir*", "*branş öğretmenleri öğrenci seviyesine inmekte zorlanacaklar ama zamanla bu sorunu aşacaklar*" şeklinde örneklendirilebilir.

Tablo 3. Katılımcıların 4+4+4 eğitim sistemi hakkındaki görüşleri

Okul türü	Olumlu	Olumsuz	Hem Olumlu Hem Olumsuz	Toplam
-----------	--------	---------	---------------------------	--------

4+4+4 Eğitim Sisteminin Okul Paydaşlarına Olumlu ve Olumsuz Etkilerinin Yönetici Görüşlerine Göre İncelenmesi

İlkokul	5	1	3	9
Ortaokul	3	2	1	6
Ortaöğretim	3	-	-	3
To plam	11	3	4	18

Tablo 4 incelendiğinde, 11 katılımcının yeni sistemi olumlu; 3 katılımcının yeni sistemi olumsuz; 4 katılımcının ise hem olumlu hem de olumsuz değerlendirdiği görülmektedir. Genel anlamda katılımcıların 4+4+4 eğitim sistemine karşı olumlu düşünceler içinde oldukları söylenebilir.

Katılımcıların 4+4+4 Eğitim Sistemini Olumlu Değerlendirme Nedenleri

Bu tema altında katılımcıların 4+4+4 eğitim sistemini olumlu değerlendirme nedenleri öğrenci, öğretmen, veli ve yönetici açısından olmak üzere 4 farklı kategoride incelenmiştir.

Tablo 4. Katılımcıların, öğrenciler açısından, 4+4+4 eğitim sistemini olumlu değerlendirme nedenleri

S.N	Öğrenciler açısından olumlu etkileri	f	%
1	Öğrencilerin kendi yaş grupları içerisinde olmaları (M1, M2, M6, M8, M9, M12, M15, M16, M17, M18)	10	40
2	Kesintili olduğu için yeteneklerine göre istedikleri ortaokulu seçme imkânlarının olması (M1, M3, M8, M9, M10, M11, M12)	7	28
3	Fiziki mekânların ve uygulamaların gelişim dönemine göre uygun hale getirilmesi (M6, M7, M16, M18)	4	16
4	Üst sınıfların baskısının azalması (M6, M15)	2	8
5	Dini içerikli seçmeli derslerin gelmesiyle öğrencilerin ahlaki değerlerinin gelişmesi(M5)	1	4
6	Ortaokula geçişte okul seçimi yaşanacağı için ortaokullar arasında rekabetin artması ve kalitenin yükselmesi (M1)	1	4

Katılımcıların görüşlerine göre 4+4+4 eğitim sistemi öğrencileri 6 alt kategoride olumlu etkilemektedir. Bunlar, öğrencilerin kendi yaş grupları içerisinde olmaları (% 40); okulların kesintili olması sebebi ile öğrencilerin yeteneklerine göre istedikleri ortaokullara geçme imkânı bulmaları (% 28); öğrenciler okul seçeceği için okullar arası rekabetin ve kalitenin artması (% 4); dini içerikli seçmeli derslerin gelmesiyle öğrencilerin ahlaki gelişimlerinin güçlendirilmesi (% 4); öğrencilerin ilkökul ve ortaokul seviyelerine göre ayrılmalarından sonra fiziki mekânların gelişim dönemlerine uygun hale getirilmesinin sağlanması (% 16); ilkökul ve ortaokul öğrencilerinin ayrılmasıyla büyük sınıfların küçük sınıflar üzerindeki baskısının azalması (% 8) olarak belirtilmiştir. Konuyla ilgili olarak katılımcı görüşlerinin bazıları kendi ifadeleri ile şöyle belirtilmiştir:

"Öğrencilerin dört yıldan sonra kendi istedikleri bir okula gidecek olmaları olumlu bir gelişmedir. Ortaokula geçerken okul seçimi yapılacak olması ortaokullar arasındaki rekabeti dolayısıyla kaliteyi arttıracaktır" (M1),

"Öğrenciler kendi akranlarıyla eğitim görme fırsatı bulmuştur. İlkokul ya da ortaokulda öğrenciler benzer yaş gruplarına göre ayrılacağı için okulun fiziki mekânları da bu ayrılmaya göre tekrar düzenlenecek ve öğrenciler kendileri için daha sağlıklı fiziki mekânlara kavuşacaklardır" (M 6),

"Farklı yaş gruplarındaki öğrencilerin sekiz yıl boyunca aynı mekânda okumak zorunda bırakılması öğrencilerin gelişimi açısından oldukça sakıncalı idi. Bu uygulamanın sona ermesi ile ilkokuldan ayrılan öğrenciler ortaokula geçişte kendilerini büyümüş gibi hissedeceklerdir" (M9),

"Daha 7 yaşında öğrenci ve velileri bir yarışın içerisine sokmak doğru değildir. Şimdi amaçlanan öğrencinin yeteneklerini öne çıkarmaya yönelik çalışma yapmaktır" (M11), "Çocukların fizyolojik ve psikolojik gelişimleri açısından binaların ve fiziki mekânların ayrılması, öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine göre farklı okul türü ve alanlarını seçebilecek olmaları olumlu gelişmelerdir" (M12).

4+4+4 eğitim sisteminin öğrencilere olumlu katkılarından en çok vurgulananlar öğrencilerin kendi yaş grubu ile aynı okulda öğrenim görmesi, okulların kesintili olması sebebi ile öğrencilerin ilgi alanlarına, yeteneklerine göre okul seçebilecek olması ve fiziki mekânların ve uygulamaların gelişim dönemine uygun hale getirilmiş olmasıdır.

Tablo 5. Katılımcıların, öğretmenler açısından, 4+4+4 eğitim sistemini olumlu değerlendirme nedenleri

S.N.	Öğretmen Açısından Olumlu Etkileri	f	%
1	İlköğretimin iki kademeye ayrılmasıyla öğretmenler arasındaki zümre etkileşiminin artması (M18, M2, M1, M17)	4	22
2	Temel derslere branş öğretmenlerinin girmesi (M8, M13, M17)	3	16
3	Öğrencileri daha etkili kontrol edebilme imkânının oluşması (M16, M10)	2	11
4	Ağır müfredat ve sınav yükünün sınıf öğretmenlerinin üzerinden kalkması (M11, M9)	2	11
5	Öğretmenlerin daha verimli olmaları (M17, M11)	2	11
6	Öğretmenlerin derslerine girdikleri kademe ile daha çok ilgilenebilmesi(M18, M 7)	2	11
7	Sınıf öğretmeninin 4 yılda bir sınıf değiştirmesi (M9)	1	6
8	Okul kültürünün çabuk yerleşmesi (M6)	1	6
9	Öğretmenlerin seçmeli derslere daha istekli girmeleri (M5)	1	6

Katılımcıların görüşlerine göre 4+4+4 eğitim sistemi öğretmenleri 9 alt kategoride olumlu etkilemektedir. Bunlar, öğretmenlerin daha verimli olması (% 11); branş veya sınıf öğretmenlerinin nöbet vb. durumlarda sadece kendi kademe öğrencileri ile ilgilenecek olması (% 11); sınıf öğretmenleri ile branş öğretmenlerinin ayrılması sonucunda zümre etkileşimlerinin artması (% 22); öğrencileri daha kolay kontrol edebilme imkanının oluşması (% 11); sınıf öğretmenlerinin üzerindeki ağır müfredatın ve sınav yükünün azaltılması (% 11); sınıf öğretmeninin 4 yılda bir sınıf değiştirmesi (% 6); beşinci sınıftaki sınıf öğretmeninin yeterli olmadığı temel derslere branş öğretmenlerinin girmesi (% 16); okul kültürünün çabuk yerleşmesi (% 6); öğretmenlerin seçmeli derslere severek girmeleri (% 6) öğretmenler açısından olumlu yönler olarak belirtilmiştir. Konuyla ilgili olarak okul katılımcı görüşlerinin bazıları kendi ifadeleri ile şöyle belirtilmiştir:

4+4+4 Eğitim Sisteminin Okul Paydaşlarına Olumlu ve Olumsuz Etkilerinin Yönetici Görüşlerine Göre İncelenmesi

"Öğrencileri beşinci sınıfın sonuna kadar sınıf öğretmenleri okutuyordu. Sınıf öğretmenleri özellikle beşinci sınıfta çok zorlanıyorlardı. Bu nedenle beşinci sınıfların ortaokula dahil edilmesi isabetli olmuştur. Ancak branş öğretmenleri de beşinci sınıfın müfredatını ve beşinci sınıftaki öğrencilerin gelişim özelliklerini öğrenmek zorunda kalacaklardır"(M7),

" Öğrencilerin temel derslerde öğretmenlerle daha küçük yaş da karşılaşmış olmaları bilginin doğru ve düzenli aktarılmasını sağlamaktadır" (M8),

"Sınıf öğretmenin dört yılda bir sınıfını değiştirecek olmasından dolayı öğretmenlerin üzerinden beşinci sınıftaki DPY ve bursluluk sınav yükü kalkacaktır" (M9),

"Öğrenciler benzer yaş gruplarında olduğu için onları koordine ve kontrol etmek kolaylaşacaktır" (M10),

"Müfredat programları sınıf öğretmenliği bazında ağırdı. Esasen sınıf öğretmenleri arasında 3+2 şeklinde kategorik çalışma uygulansaydı 5+3+4 şeklinde bir uygulama yapılabilirdi" (M11).

4+4+4 eğitim sisteminin öğretmenlere olumlu katkılarından en çok vurgulananlar daha çok sınıf öğretmenleri veya daha çok branş öğretmenlerinin bir arada bulunması sebebiyle zümre etkileşimlerinin artması, beşinci sınıflara branş öğretmenlerinin girmesi, öğrencileri daha kolay kontrol edebilme ve ağır müfredat ve sınav yükünün sınıf öğretmenlerinden alınması görüşleridir.

Tablo 6. Katılımcıların, veliler açısından, 4+4+4 eğitim sistemini olumlu değerlendirme nedenleri

S.N.	Veli Açısından Olumlu Katkılar	f	%
1	Öğrencilerin kendi yaş grupları içerisinde olmaları (M10, M8, M3, M1)	4	50
2	Alternatif okulların gelmesi (M12, M9)	2	25
3	Okulların fiziki olarak ayrılması (M16)	1	12,5
4	Alt sınıflarda bulunan öğrencilerin üzerinden üst sınıfların baskısının azalması (M15)	1	12,5

Katılımcıların görüşlerine göre 4+4+4 eğitim sistemi velileri 4 alt kategoride olumlu etkilemektedir. Belirtilen görüşler, okulların fiziki olarak ayrılması (% 12,5); üst sınıfların daha küçük öğrencilere olan baskılarının azalması (% 12,5); öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine göre seçebilecekleri alternatif okulların gelmesi (% 25); öğrencilerin kendi yaş grupları içerisinde öğrenim görecek olmalarıdır (% 50). Konuyla ilgili olarak katılımcı görüşlerinin bazıları kendi ifadeleri ile şöyle belirtilmiştir:

" Veliler çocuklarını istedikleri alanlarda okutma hakkına kavuşmuş oldular" (M12),

"Çocuğun kendi yaş grubu içinde bulunması veliye güven vermiştir" (M10),

"Üst sınıflarda okuyan öğrenciler kendilerinden küçük öğrencilere baskı yapıyorlardı. Bu sistem sayesinde baskının azaldığını söyleyebilirim. Veliler bu konuda eskiye nazaran çok daha rahat" (M15),

"Öğrencilerin kendi yaş grupları içerisinde eğitim-öğretim görecek olmaları velilerin okul güvenliği ile ilgili çekincelerini azaltmıştır" (M1),

4+4+4 eğitim sisteminin veliler açısından olumlu katkılarından en çok vurgulananlar öğrencilerin kendi yaş grupları içerisinde eğitim öğretim görecek olması ve öğrencilerin ilgi, yetenekleri doğrultusunda seçebilecekleri alternatif okulların olmasıdır.

Tablo 7. Katılımcıların, yöneticiler açısından, 4+4+4 eğitim sistemini olumlu değerlendirme nedenleri

S.N.	Yönetici Açısından Olumlu Yönleri	f	%
1	Yöneticiler üzerindeki iş yükünün ve sorumluluğun azalması (M12, M11, M9, M8, M6, M1, M18)	7	53
2	Benzer yaş gruplarının bir arada olmalarından dolayı akran çatışmalarının ve disiplin sorunlarının azalması (M15, M2)	2	15
3	Fiziksel alt yapının öğrenci özelliklerine göre daha sağlıklı bir şekilde yapılandırılması (M10)	1	8
4	Yapılan etkinliklerde çeşitliliğin artırılması (M6)	1	8
5	Okul kültürü ve ikliminin daha kolay ve daha sağlıklı bir şekilde kurgulanması (M13)	1	8
6	Din kültürü derslerinin ağırlığının artırılmasıyla öğrencilerde ahlaki gelişimin güçlendirilmesi (M5)	1	8

Katılımcıların görüşlerine göre 4+4+4 eğitim sistemi yöneticileri 6 alt kategoride olumlu etkilemektedir. Bunlar, benzer yaş gruplarının bir arada olmalarından dolayı akran çatışmalarının ve disiplin sorunlarının azalması (% 15); yöneticilerin, üzerlerindeki iş yükünün ve sorumlulukların azalmasından dolayı daha verimli çalışabilme imkanı bulmaları (% 53); fiziksel alt yapının öğrenci özelliklerine göre daha sağlıklı bir şekilde yapılandırılması (% 8); öğrencilerin benzer yaş gruplarında olmalarından dolayı öğrenciler tarafından yapılan etkinliklerin çeşitliliğinde artış sağlanması (% 8); okul kültürü ve ikliminin daha kolay ve daha sağlıklı bir şekilde kurgulanması (% 8); din kültürü derslerinin ağırlığının artırılmasıyla öğrencilerde ahlaki gelişimin güçlendirilmesi (% 8) olarak belirtilmiştir. Konuyla ilgili olarak katılımcı görüşlerinin bazıları kendi ifadeleri ile şöyle belirtilmiştir:

"Okul yöneticilerinin işleri kolaylaştı. Çünkü daha öncesinde iki kurumun iki ayrı idare yapısının iş yükü vardı. O durum ortadan kalktı. Köy ilköğretim okulları devam ediyor. Örneğin tek bina olmasına rağmen iki ayrı kurum statüsündeler. Ayrı yazışma, dosyalanmış veri girişleri vb. halen var" (M 1),

"İlgilenilen sınıf sayısındaki azalma ile birlikte bu sınıflarla daha fazla ilgilenme fırsatı doğmuştur. Dolayısıyla yapılan etkinliklerin sayısı artmış daha sağlıklı bir okul iklimi ve kültürü ortaya çıkmıştır" (M6),

"Çalışmalar daha düzenli koordine edilerek okulun imkanları daha verimli kullanılmaya başlanmıştır" (M 8),

"Öğrencilerin eğitim ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik çalışmaların daha derli toplu yapılarak takip edilebilmeleri sağlanmıştır" (M 18),

"Öğrencilerin ayrıştırılmasıyla öğrenciler arasındaki sürtüşmeler ve çatışmalar gözle görülür bir şekilde azaldı. Artık disiplin sorunları için ayırdığımız zamanı öğrencilerin eğitim ve öğretim kalitelerini arttırmak için harcıyoruz" (M15).

4+4+4 eğitim sisteminin yöneticiler açısından olumlu etkilerinden en çok vurgulananlar yöneticilerin iş yükü ve sorumluluklarının azalması sonucunda daha verimli olmaları ve benzer yaş gruplarının bir arada olmalarından dolayı sorunların ve çatışmaların azalmasıdır.

Katılımcıların 4+4+4 Eğitim Sistemini Olumsuz Değerlendirme Nedenleri

Bu tema altında katılımcıların 4+4+4 eğitim sistemini olumsuz değerlendirme nedenleri öğrenci, öğretmen, veli ve yönetici açısından olmak üzere 4 farklı kategoride incelenmiştir.

Tablo 8. Katılımcıların, öğrenciler açısından, 4+4+4 eğitim sistemini olumsuz değerlendirme nedenleri

S.N.	Öğrenci Açısından Olumsuz Yönler	f	%
1	İlkokula başlama yaşının 60-66 ay aralığına düşmesi ve farklı yaş gruplarındaki öğrencilerin aynı sınıflarda eğitim görmesi (M2, M11, M14, M15, M14)	5	27
2	Ders saatlerinin artmasına bağlı olarak daha geç saatte okuldan çıkılması (M3, M5, M9, M12, M13, M6)	6	33
3	Öğrencilere yapılan yönlendirmenin yetersiz olması (M7)	1	5
4	Öğrencilerin ortaokulda yatay geçiş hakkının olmaması (M7)	1	5
5	Din dersleri için ayrılan fiziki mekânların uygun olmaması, (M5)	1	5
6	Beşinci sınıfa geçen öğrencilerde branş öğretmeni sistemine uyum sağlama konusunda yaşanan zorluklar (M6)	1	5
7	Yeni okula ve arkadaşlara uyum sorunu (M6)	1	5
8	Seçmeli dersler nedeniyle rehberlik ve sınıf öğretmenliği programlarında aksama (M6)	1	5
9	Meslek okullarının orta bölümlerinin olmaması (M8)	1	5
10	Branş öğretmenlerinin sınıf öğretmenlerine göre daha bürokratik olması ile sevgi azalması, başarı düşüşü (M3)	1	5

Katılımcıların görüşlerine göre 4+4+4 eğitim sistemi öğrencileri 10 alt kategoride olumsuz etkilemektedir. Bunlar, dördüncü sınıftan sonra öğrencilerin daha çok okul seçeneğiyle karşı karşıya kalması ancak bu konuda yeterli yönlendirmenin yapılamaması sorunu (% 5); öğrencilerin yatay geçiş haklarının bulunmaması (% 5); ilkokula başlama yaşının 60-66 ay aralığına düşmesi ve farklı yaş gruplarındaki öğrencilerin aynı sınıflarda eğitim görmesi (% 27); ders saatlerinin artmasına bağlı olarak daha geç saatlerde okuldan çıkılması (% 33); din dersleri için ayrılan fiziki mekânların uygun olmaması (% 5); beşinci sınıflarda sınıf öğretmenlerinden branş öğretmenlerine geçişte yaşanan uyum sorunları (% 5); yeni başlanan okula ve arkadaşlara uyum sorunları (% 5); seçmeli dersler nedeniyle branş öğretmenleri tarafından yürütülen rehberlik ve sınıf öğretmenliği programlarında yaşanan aksaklıklar (% 5); meslek okullarının ortaokul bölümlerinin olmaması (% 5); 5. sınıfa geçişlerde branş öğretmenlerinin sınıf öğretmenlerine göre daha bürokratik olması ile sevgi azalması, başarı düşüşü (% 5) olumsuz yönler arasında belirtilmiştir. Konuyla ilgili olarak katılımcı görüşlerinin bazıları kendi ifadeleri ile şöyle belirtilmiştir:

“Çocukların çok küçük yaşta okula başlamaları onların gelişimini olumsuz etkiliyor”(M 2),

“Ders saatlerinin artmasından dolayı günde 7-8 saat zor ve yorucu oluyor. Çok erken veya geç saatte okulda bulunmalarını onlar adına sıkıcı buluyorum” (M3),

“Ders saatlerindeki ve branş öğretmen sayılarındaki artıştan dolayı bir sınıf öğretmenin yerine 13 branş öğretmeni ile karşılaşan beşinci sınıf öğrencilerinin uyum dönemi sancılı olmaktadır. Öğrencilerin ders başarılarında, okula

devamsızlıklarında ve yeni arkadaşlara uyum konusunda olumsuzluklar yaşanmaktadır" (M6),

"Şu aşamada yapılan yönlendirmeyi yetersiz buluyorum. Özel yetenek ve beceri gerektiren (mesleki) liselerin dört yıllık ortaokul kısmının açılması gerekir. İleride doğabilecek sıkıntılara karşı yatay geçiş hakkının da verilmesi gerekmektedir" (M 7),

"Okulların ilkokul, ortaokul ve lise olarak ayrılması iyi ancak sadece İ.H.L'nin orta bölümünün açılması yeterli değil. Diğer meslek liselerinin de ortaokul bölümü açılmalıdır (M8),

"Öğrencinin okula başlama yaşının 60-66 ay olmasının öğrenciler arasında uyumsuzluk meydana getireceğine inanıyorum "(M14).

4+4+4 eğitim sisteminin öğrenciler üzerindeki olumsuz etkilerinden en çok vurgulananlar ilkokula başlama yaşının 60-66 ay aralığına düşmesi, farklı yaş gruplarındaki öğrencilerin aynı sınıflarda eğitim görmesi ve ders saatlerinin artması sonucu öğrencilerin okuldan daha geç ayrılmaları olarak ifade edilmiştir.

Tablo 9. Katılımcıların, öğretmenler açısından, 4+4+4 eğitim sistemini olumsuz değerlendirmeye nedenleri

S.N.	Öğretmen Açısından Olumsuz Yönler	f	%
1	Öğretmenlerin seçmeli dersler konusundaki bilgi eksikliğinden dolayı bu derslere hazırlık yapma konusunda sıkıntılar yaşamaları (M13, M7, M5)	3	21
2	Öğretmenlerin norm kadro fazlası durumuna düşmeleri (M12, M3, M1)	3	21
3	Okuldan çıkış saatlerinin seçmeli ders ve ikili öğretimden dolayı çok geç olması (M13, M5)	2	15
4	Öğretmenlerin alan değişikliği yapmak zorunda kalmaları (M3, M1)	2	15
5	60-66 ay grubundaki öğrencilerin birinci sınıfa uyum sorunları (M14)	1	7
6	İkili eğitimin yorucu olması (M3)	1	7
7	Seçmeli dersler nedeniyle ders programı yapmada yaşanan sorunlar (M4)	1	7
8	Norm kadro uygulaması ve alan değiştiren öğretmenler nedeniyle öğretmenlik mesleğinin statüsünün düşürülmesi (M3)	1	7

Katılımcıların görüşlerine göre 4+4+4 eğitim sistemi öğretmenleri 8 alt kategoride olumsuz etkilemektedir. Bunlar 60-66 ay grubundaki öğrencilerin birinci sınıfa uyum sorunları (% 7); öğretmenlerin seçmeli dersler konusunda yeterince bilgilendirilmemelerinden dolayı seçmeli derslere hazırlanma konusunda sıkıntı yaşamaları (% 21); okul çıkış saatlerinin seçmeli dersler ve ikili öğretim sisteminden dolayı geç vakitlere sarkması, (% 15); öğretmenlerin norm fazlası durumuna düşmeleri (% 21); ikili eğitim yapan okulların yorucu olması (% 21); öğretmenlerin mecbur kaldıkları için alan değişikliği yapmaları (% 14); seçmeli dersler nedeniyle ders programı yapmada yaşanan sorunlar (% 7); norm kadro uygulaması ve alan değiştiren öğretmenler nedeniyle öğretmenlik mesleğinin statüsünün düşürülmesi (% 7) olarak belirtilmiştir. Konuyla ilgili olarak katılımcı görüşlerinin bazıları kendi ifadeleri ile şöyle belirtilmiştir:

"Özellikle sınıf öğretmenlerinin norm fazlası durumuna düşmeleri ve bakanlığın normu eritmek için alan değişikliği yapılmasına izin vermesi tam bir vahamet" (M3),

4+4+4 Eğitim Sisteminin Okul Paydaşlarına Olumlu ve Olumsuz Etkilerinin Yönetici Görüşlerine Göre İncelenmesi

"Beşinci sınıflara getirilen seçmeli dersler ders saatlerinin artmasına neden oldu. Özellikle nöbetçi öğretmenler beşinci sınıfları beklemekten şikâyetçiler" (M5),
 "Beşinci sınıfa giren branş öğretmenleri ve seçmeli derslere giren öğretmenler uyum sorunu yaşamaktadır. Bu nedenle özellikle beşinci sınıfı okutacak öğretmenler ile seçmeli dersleri okutacak öğretmenlerin mesleki hizmet içi kurslara alınması gerekmektedir" (M7),
 "Öğretmenlerimizden edindiğim bilgilere göre 60-66 ay grubunda yer olan öğrencilerde öğrenme ve okula uyum konularında sıkıntılar yaşanmaktadır" M(14),
 "Öğretmenlerin alan değiştirmesi yeni sorunların oluşmasına neden olmuştur. Görev yaptığım okulda çalışan bir sınıf öğretmeni norm fazlası durumuna düşmüştü. Öğretmenimiz köye gitmemek için alan değişikliği yaparak fen ve teknoloji branşına geçiş yaptı. Ancak öğretmenimizin girdiği sınıflarda soruları çözemediğini ve öğrencilerin bunu fark ederek öğretmenleri ile dalga geçtiklerini öğrendik. Bu durum bizi çok üzmüştür" (M3).

4+4+4 eğitim sisteminin öğretmenlere olumsuz etkilerinden en çok vurgulananlar ise öğretmenlerin norm kadro fazlası durumuna düşmeleri, seçmeli derslere hazırlık yapmanın zorluğu ve ikili öğretim yapan okullarda okul çıkış saatlerinin geç olmasıdır.

Tablo 10. Katılımcıların, veliler açısından, 4+4+4 eğitim sistemini olumsuz değerlendirme nedenleri

S.N.	Veli Açısından Olumsuz Yönleri	f	%
1	Birden fazla çocuğu olan velilerin çocuklarının farklı kademelerde okumalarından dolayı çocuklarını farklı okullara göndermek zorunda kalmaları (M12, M13)	2	28
2	Veli bilgilendirme toplantılarının yapılmaması (M7)	1	12
3	Alan değişikliği ile branşa geçen öğretmenlerde öğrencinin okutulmak istenmemesi (M3)	1	12
4	Öğrencilerin okula çok erken veya çok geç gitmesi (M3)	1	12
5	Velilerin farklı seçmeli dersler istemeleri (M5)	1	12
6	Okula başlama yaşının düşmesiyle farklı yaş gruplarındaki öğrencilerin aynı sınıfta okumak zorunda bırakılmaları (M14)	1	12
7	Fiziki mekânların yetersizliği (M4)	1	12

Katılımcıların görüşlerine göre 4+4+4 eğitim sistemi velileri 7 alt kategoride olumsuz etkilemektedir. Bunlar, yeni eğitim sistemi hakkında veli bilgilendirme toplantılarının yapılmaması (% 12); velilerin öğrencilerini alan değişikliği yaparak branşa geçen öğretmenlerde okutmak istememeleri (% 12); ikili öğretimden dolayı öğrencilerin okula çok erken gelmesi veya okuldan çok geç ayrılmaları (% 12); Kuran-ı Kerim'i yazın öğrendikleri için farklı seçmeli derslerin istenmesi (% 12); iki veya daha fazla öğrencisi olan velilerin öğrencileri farklı kademelerden ötürü farklı okullara göndermek zorunda kalmaları (% 28); okula başlama yaşının değişmesiyle beraber farklı yaş gruplarındaki öğrencilerin aynı sınıflarda bulunması (% 12); fiziki mekânların yetersizliği olarak belirtilmiştir. Konuyla ilgili olarak katılımcı görüşlerinin bazıları kendi ifadeleri ile şöyle belirtilmiştir:

"Ben bir veli olarak alan değişikliği yaparak branşa geçen bir öğretmen de çocuğumu okutmak istemezdim" (M3),

"Birden çok çocuğu olan aileler çocuklarını farklı kademelerde bulunmalarından dolayı farklı okullara göndermek zorunda kalıyorlar" (M12),

"Veliler okula başlama yaşının düşürülmesi ile okula başlayan 60-66 ay arasındaki çocukların uyum sağlayamayarak diğer çocukların gerisinde kalacaklarından dolayı endişe duyuyorlar" (M14),

"Okul olarak yeni sistemle ilgili velilere yeterince bilgi verebildiğimizi sanmıyorum" (M7),

"Veliler çocuklarını yazın kuran kurslarına gönderiyorlar. Bu nedenle farklı seçmeli derslerin olmasını isteyen velilerimiz oldu" (M5),

Alan değiştiren öğretmenlerimiz oldu. Veliler bu olayın farkındalar. Dolayısıyla alan değiştiren öğretmeni yetersiz olarak görüyorlar ve çocuklarının o öğretmende okumasını istemiyorlar" (M3).

4+4+4 eğitim sisteminin veliler açısından olumsuz yönlerine bakıldığında en çok iki veya daha fazla öğrencisi olan velilerin öğrencileri farklı kademelerden ötürü farklı okullara göndermek zorunda kalmaları görüşünün vurgulandığı görülmektedir.

Tablo 11. Katılımcıların, yöneticiler açısından, 4+4+4 eğitim sistemini olumsuz değerlendirme nedenleri

S.N.	Yönetici Açısından Olumsuz Yönler	f	%
1	İkili öğretimde uzun mesai saatleri sorunu (M2, M5, M9, M13)	4	26,6
2	Alt yapı eksikliklerinden kaynaklı olumsuzluklar (M3, M4, M8)	3	20
3	Öğretmen eksiklikleri (M3, M4)	2	13,3
4	Fiziki mekânların uygun olmaması (M3, M8)	2	13,3
5	Seçmeli derslerin öğretmenler ve ders programı açısından sıkıntı oluşturması (M4, M6)	2	13,3
6	Küçük öğrenci velilerinin sürekli okulda olması (M14)	1	6,6
7	Kademeli geçiş olmasıyla bürokrasinin artması (M17)	1	6,6

Katılımcıların görüşlerine göre 4+4+4 eğitim sistemi yöneticileri 10 alt kategoride olumsuz etkilemektedir. Bunlar, ikili öğretimde uzun mesailerden dolayı okuldan geç ayrılmak zorunda kalınması (% 26,6); sisteme yeterince hazırlık yapılmadan geçildiği için ortaya çıkan alt yapı eksiklikleri (% 20); derslere girecek yeterince öğretmen bulunmaması (% 13,3); fiziki mekân yetersizlikleri (% 13,3); seçmeli derslerin öğretmenler ve ders programı açısından sıkıntı oluşturması (% 13,3); öğrencilerin erken yaşta okula başlamaları nedeni ile velilerin öğrencileri için sürekli okulda bulunarak okul düzenini bozmaları (% 6,6); kademeli geçiş olmasıyla bürokrasinin artması (% 6,6) olarak belirtilmiştir. Konuyla ilgili olarak katılımcı görüşlerinin bazıları kendi ifadeleri ile şöyle belirtilmiştir:

"Yeni eğitim sistemine geçilirken gerekli alt yapı çalışmaları yapılmadığı için fiziki mekânların kullanımında ve öğretmen sayısının yetersizliğinde sorunlar yaşıyoruz" (M3),

"Seçmeli derslerin programa yerleştirilmesinde ve derslerin pedagojik olarak günlere dağıtılmasında sıkıntılar yaşanmaktadır" (M6),

"60-66 ay arası öğrencilerin velilerinin devamlı çocukları ile birlikte okula gelip gitmeleri, sınıfta çocuklarla birlikte oturmak istemeleri veya sınıfın kapısının önünde devamlı beklemeleri okul düzenini bozmaktadır" (M14),

"Özellikle ikili eğitim yapan okullarda mesai saatleri çok uzadı. Seçmeli dersler için başka bir formül bulunmalı" (M2),

"Beşinci sınıfların bransa geçmesi ile branş öğretmeni açığımız ortaya çıktı. Bu sorunu aşmak için çalışıyoruz. Alan değiştiren öğretmenlerin ise bu soruna iyi bir çözüm olmadığını düşünüyorum" (M3).

4+4+4 eğitim sisteminin yöneticiler açısından olumsuz etkilerinden en çok vurgulananlar ikili öğretim yapan okullardaki mesai sorunu ve alt yapı eksikliklerinden kaynaklı olumsuzluklardır.

Sonuç ve Tartışma

Katılımcıların 4+4+4 ile ilgili görüşleri incelendiğinde genel olarak çalışma grubundaki katılımcıların 4+4+4 eğitim sistemi hakkında olumlu düşüncelere sahip oldukları söylenebilir. Kol (2003), Okutan (2011), Kaya (2011), Demirtaş (2011), Çelik (2011) ve Şekerci (2011) yaptıkları çalışmalarda gelişmiş ülkelerin tamamında eğitimin kesintili olduğunu kesintisiz sekiz yıl dayatmasını haklı gösteren hiçbir sosyolojik, psikolojik ve pedagojik gerekçenin olmadığını ifade etmişlerdir.

Uluslararası Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilâtı [OECD] (2011) verilerine göre, Türkiye'de nüfusun yüzde 90'ının eğitime katılım süresi ortalaması 7 yıl iken, OECD ve Avrupa Birliği ülkeleri ortalaması 13 yıldır. "Zorunlu eğitim" tüm OECD ülkelerinde ilk ve ortaokulu bazılarında ise liseyi kapsamaktadır. 5-14 yaşlar arasında tüm OECD ve diğer G20 ülkelerinde okullaşma oranı yüzde 90'ın üzerindedir. Şili, Polonya, Rusya Federasyonu ve Türkiye hariç tüm ülkelerde oran, 2009 yılında yüzde 95'ten yüksek olarak hesaplanmıştır. OECD bölgesinde 55-64 yaş arasında en az lise diplomasına sahip olanların ortalaması yüzde 61'dir. Bu yaş grubunda OECD'nin en düşük oranına sahip ülkesi AB üyesi Portekiz (yüzde 14). Portekiz'i Türkiye yüzde 19 lise diplomalı oranıyla izlemektedir. Eurydice (2007)'a göre ise Avrupa birliği ülkelerinin çok büyük bir çoğunluğunda zorunlu tam-zamanlı eğitim dokuz ya da on yıl sürer ve en az 15 ya da 16 yaşına kadar devam eder. Ancak Lüksemburg, Malta ve Birleşik Krallıkta (İngiltere, Galler ve İskoçya), on bir yıl, Hollanda ve Kuzey İrlanda'da 12 yıl ve Macaristan'da 13 yıl sürer. Gündüz (2011) Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı [UNESCO] verilerine göre 168 ülkede "ilkokul+ortaokul+lise" modeli, 50 ülkede "ilköğretim+lise" modeli; batı ülkelerinin 35'inde "ilkokul+ortaokul+lise", 8'inde "ilköğretim+lise" şeklinde eğitim yapılmaktadır. Bu istatistiklerde göstermektedir ki Türk eğitim sisteminde zorunlu eğitimin 12 yıl olarak belirlenmesi Avrupa birliği ve OECD ülkelerinin eğitim politikaları ile genel anlamda uyum göstermektedir.

Ancak Orta Doğu Teknik Üniversitesi (2012), Ankara Üniversitesi (2012), Hacettepe Üniversitesi (2012) ve Boğaziçi Üniversitesi'nin (2012) ilk ve ortaöğretimde yapılanma ile ilgili hazırladıkları raporlarda temel eğitimin kesintili olmasının, iyi bir yurttaş yetiştirme, bireylere yurttaşlık kültürü kazandırma süreçlerine zarar vereceğini, okulların kademeli olmasının velileri ve öğrencileri dershanelere daha çok yönlendireceğini ve kademeli sistemde meslek seçimi için yaşın küçük olduğunu, meslek seçiminde kararlılık yaşının 17-18 yaşları olması gerektiğini belirtmişlerdir. Türkiye Sanayi ve İş Adamları Derneği [TÜSİAD] (2012) benzer şekilde zorunlu eğitimin süresi uzatılırken okul öncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınmasının büyük önem taşıdığını ancak kanunda bununla ilgili bir düzenleme yapılmadığını, kanun teklifiyle mesleki yöneltme ve yönlendirmenin erken yaşlara çekilmesinin temel eğitim ve becerilerin yetersiz kalması ve bilinçsiz meslek seçimleri gibi riskleri barındırdığını, ilköğretimi iki kademeye ayırma ve ilk kademe

sonrasını açık öğretimle ilişkilendirme yönündeki düzenlemelerin özellikle kız çocuklarının eğitime katılım ve okula devamları açısından sakıncalar yaratabileceğini ifade etmiştir. Yine Eğitim Reformu Girişimi [ERG] (2012) teni düzenleme ile ilgili tereddütlerini, ortaöğretim kurumlarının yeni sistemle gelen değişikliklere hazırlık süreci, acilen üzerinde durulması, aydınlatılması ve tartışılması gereken bir konudur. Ayrıca, ortaöğretimin yasal olarak zorunlu kılınmasının doğrudan ortaöğretime % 100 katılımı güvence altına almayacağı unutulmamalıdır. 2012-2013 eğitim-öğretim yılında, ortaöğretime geçiş oranında doğal olarak önemli ölçüde artış görülecektir. Asıl önemli olan, bu yıl ve önümüzdeki yıllarda kayıt olan öğrencilerin okula fiilen devam etmelerini ve kaliteli bir eğitim almalarını sağlayabilmektir, şeklinde dile getirmiştir.

Katılımcılardan elde edilen verilerin analizi sonucu ortaya çıkan araştırma bulguları öğrenciler, öğretmenler, veliler ve yöneticiler açısından ayrı ayrı sınıflandırılarak verilmiştir. Ancak katılımcılar bazı konuları tüm taraflar için olumlu ya da olumsuz olarak nitelendirmişlerdir. Katılımcıların tüm taraflar için olumlu gördükleri konuların başında ilköğretim okulunun ilkököl ve ortaokul olarak ayrılmasıyla fiziksel ve psikolojik olarak benzer gelişim dönemlerinde olan öğrencilerin bir arada bulunmalarının sağlanması olmuştur. Katılımcılar bu ayrışmayı öğrenciler açısından, öğrencilerin aynı yaş grupları içerisinde kendilerini daha güvende hissetmeleri; öğretmenler açısından öğrenciler ile daha rahat iletişim kurabilmeleri; veliler açısından çocuklarının daha güvenli bir ortamda olduklarına inanmaları ve yöneticiler açısından okulda öğrencileri daha rahat kontrol etme ve disiplin sorunlarında azalma yaşanması bakımından olumlu değerlendirmişlerdir. Katılımcılar ayrıca bu uygulamanın üst sınıfların alt sınıflar üzerindeki baskısını ortadan kaldırdığını dile getirmişlerdir. Bu sonuçları destekler nitelikte Dinler (2011) yönetici ve öğretmenlerin görüşleri bağlamında yürüttüğü çalışmada II. Kademe öğrencilerinin I. Kademe öğrencilerine birçok açıdan kötü model olduğunu, fiziksel alan kullanımında II. Kademe öğrencilerinin küçüklerine zarar verdiklerini, işleri için I. Kademe öğrencilerini kullandıklarını; Kaya (2011), ilk çocukluk çağındaki çocukların ergenlik çağındaki çocuklarla ortak kullanım alanlarındaki paylaşımlarından ötürü sık sık yaralandıklarını; Demirtaş (2011) küçük çocukların ezilme, horlanma nedenleri ile sınıf dışına dahi çıkamadıklarını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin gelişim dönemlerine göre ayrılmasının olumlu yönlerinin yanında katılımcılara göre bu durum öğrenciler açısından bazı olumsuzluklara da neden olmuştur. Buna göre ortaokula geçen öğrencilerin yeni okula ve arkadaşlara uyum süreci; beşinci sınıfa derse girmeye başlayan branş öğretmenlerinin müfredatı tanıma ve öğrencilere alışma süreci; branş öğretmenlerinin sınıf öğretmenlerine göre daha bürokratik olmaları ve sevgilerini çok fazla belli etmemeleri; yeni müfredatla birlikte rehberlik ve sınıf öğretmenliği konusunda tam bir görüş birliğine varılamaması katılımcılar tarafından olumsuz gelişmeler olarak değerlendirilmiştir.

Katılımcıların tüm taraflar için olumlu olarak değerlendirdikleri bir başka konu ise ilk ve ortaokul ayrımının, fiziki mekânların öğrencilerin gelişim özelliklerine göre daha sağlıklı bir şekilde yapılandırılmasına olanak sağlamış olmasıdır. Katılımcılar bu durumu öğrenciler açısından, fiziksel mekânların öğrencilerin daha rahat hareket edebilecekleri şekilde düzenlenmesi; öğretmenler açısından daha elverişli ortamlarda ders yapabilmeleri; veliler açısından kendilerini okulda daha rahat hissedebilmeleri ve yöneticiler açısından daha az disiplin sorununun yaşanması bakımından olumlu değerlendirmişlerdir. Bu konuda Karasolak (2009) fiziki mekânların eğitim öğretimi

etkilemede önemli bir faktör olduğunu ve fiziki ortamları uygun olan okulların öğretmen ve öğrencilerinin olumlu düşünceler geliştirdiğini ifade ederken Gök ve Gürol (2002) yaptıkları çalışmada okulların kullandığı malzemelerin öğrencilerin vücut ölçülerine göre ergonomik açıdan uygun olmadığını belirtmiştir. Karasolak (2009); Gök ve Gürol (2002)'un araştırmaları ilköğretim okullarında fiziki mekânların öğrenciler arasındaki yaş farklılıklarından dolayı sağlıklı bir şekilde yapılandırılmadığını göstermektedir. Bu ifadelere paralel olarak bu araştırmada görüş bildiren katılımcılar 4+4+4 eğitim sistemi ile fiziki mekânlarda yaşanan sıkıntıların artık aşılabileceğine vurgu yapmışlardır.

Katılımcılar, öğrenciler ve veliler açısından, ilkokuldan sonra farklı ortaokul seçeneklerinin olmasını olumlu bir gelişme olarak görmektedirler. Bu durumu, öğrenciler açısından, öğrencilerin yeteneklerine göre bir okula yerleşme imkânının oluşması; veliler açısından, çocukları için farklı seçeneklerin olmasının verdiği bir rahatlık olması açısından olumlu değerlendirmektedirler. Şekerci (2011)'nin kesintili eğitimin mesleğe yönelme ve yöneltme için daha uygun olduğunu; Akdemir (1991)'in ise öğrencilerin gelecekte mesleklerinde başarılı olabilmeleri ve öğrencilerden verimli sonuçlar elde edebilmek için ilgi ve yeteneklerine göre yönlendirilmeleri gerektiğini belirtmesi öğrenci ve velilere sunulan farklı okul türlerinin gerekliliğini ortaya koymaktadır. Ancak ilkokul ve ortaokul sisteminin getirdiği bir takım sorunlarda katılımcılar tarafından belirtilmiştir. Katılımcılar yeni sistem konusunda velilere yeterince bilgi verilmediğini bu nedenle ortaokula geçişlerde öğrenciler için sağlıklı bir yönlendirme yapılamayacağını; okulların ayrılmasıyla farklı kademelerde eğitim gören birden fazla çocuğu olan velilerin çocuklarını farklı okullara göndermek zorunda kalacaklarını; meslek okullarının imam hatip dışında ortaokul bölümünün olmamasının ve ortaokulda öğrencilere yatay geçiş hakkının verilmemesinin öğrencileri mağdur edeceğini dile getirmişlerdir.

Katılımcıların tamamı özellikle öğrenciler ve yöneticiler açısından dini içerikli dersler olan Kur'anı Kerim, Hz. Peygamberin Hayatı gibi seçmeli derslerin öğrencilerin ahlaki gelişimine katkı sağlayacağını ifade ederek bu uygulamayı olumlu değerlendirmişlerdir. Öğrencilerin ahlaki gelişimi, öğrencilere davranışlarını kontrol etme becerisi kazandırırken, davranışlarını kontrol edebilen öğrencilerden oluşan bir okulun yönetiminin de yöneticiler açısından bir avantaj olduğu söylemi katılımcıların bu konudaki bakış açılarını yansıtmaktadır. Bu konuda M5 rumuzlu katılımcı "*Dini içerikli seçmeli derslerin gelmesiyle öğrencilerin ahlaki değerlerinin gelişmesi sağlandı*" söyleminde bulunmuştur. Akpınar, Dönder, Yıldırım ve Karahan (2012) müfredata Kur'anı Kerim ve Hz. Peygamberin Hayatı derslerinin konulmasının ve programlardaki Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ders içeriklerine Alevilik konusunun dâhil edilmesinin toplumun sosyal yapısının güçlenmesini sağlayacağını belirtmesi bu araştırmada ortaya çıkan görüşleri destekler niteliktedir. Ancak seçmeli derslerden kaynaklanan olumsuz durumlarda yok değildir. Katılımcılar, seçmeli derslerinde gelmesiyle beraber özellikle ikili eğitim yapan okullarda okula çok daha erken geldiğini ve okuldan çok daha geç çıktığını bu durumun ise tüm taraflar açısından olumsuz bir gelişme olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca katılımcılar velilerin farklı seçmeli dersler talep ettiklerini; öğretmenlerin seçmeli derslere hazırlık konusunda sıkıntılar yaşadıklarını; seçmeli dersler nedeniyle ders programlarında yapılan değişikliklerin öğretmenleri mağdur ettiğini; Kur'anı Kerim, Hz. Peygamberin Hayatı gibi dersler için uygun fiziki ortamın olmadığını bu durumun öğrencileri olumsuz etkilediğini belirtmişlerdir.

Katılımcılar, öğretmenler açısından, sınıf ve branş öğretmenlerinin ayrılmasıyla sınıf ve branş öğretmenlerinin kendi aralarındaki zümre dayanışmasının arttığını, öğretmenler arasındaki paylaşımın artmasının ise öğrencilerin başarısına katkı sağladığını ifade etmişlerdir. Bu konuda Okutan (2011)'in okullarda bulunan üç grup öğretmenin (okul öncesi, sınıf, branş) aynı ortamı paylaşmalarına rağmen farklı kültürlere sahip olduklarını; Çiftçi, Meydan, Koçyiğit ve Kayılı (2011)'nin öğretmenlerin teneffüs süresi içerisinde pek çok meşguliyeti olduğu için zümreleri ile konuşamadıklarını; Küçük, Ayvaci ve Altıntaş (2004)'in öğretmenlerin yaptıkları zümre toplantılarının kararlarını uyguladıklarında öğrencilerinin başarısının arttığını, bu durumun öğretmenler ve veliler arasındaki etkileşimi de güçlendirdiğini dile getirmeleri bu araştırma sonuçlarını destekler niteliktedir.

Katılımcılar, yeni eğitim sisteminin okul kültürü ve iklimini güçlendireceğini ifade etmişlerdir. Bu gelişimin özellikle öğretmen ve yöneticiler açısından olumlu olduğunu belirten katılımcılar benzer gelişim özelliklerine sahip öğrencilerin kendi aralarında daha uyumlu olabileceklerini, okullarına daha çok bağlılık geliştirebileceklerini bu durumun ise öğretmenlerin ve yöneticilerin sağlıklı okul kültürü ve okul iklimi oluşturma misyonlarını olumlu yönde etkileyeceğine vurgu yapmışlardır. Katılımcıların görüşüne göre yöneticileri memnun eden bir başka konu ise sağlıklı okul kültürü ve iklimi ile birlikte okulda yapılan etkinliklerin sayısının artması ve çeşitlenmesidir. Şekerci (2011)'nin kademeler ayrıldığında kültürel sosyal etkinlikler yaş grubu gelişim düzeylerine uygun olacağından ve yaş grup aralığı daha yakın olan öğrencilerin iyi empatik ilişkiler kurması sonucunda paylaşılan güçlü bir okul kültürü oluşacağını ifade etmesi bu araştırma sonuçlarını destekler niteliktedir.

Katılımcılar okula başlama yaşının 60-66 ay aralığına düşürülmesini tüm taraflar açısından olumsuz bir gelişme olarak değerlendirmişlerdir. Bu durum, öğrenci açısından, öğrencilerin psikolojik ve fiziksel olarak okula başlamaya hazır olmamaları; öğretmen açısından, öğrencilerin yapılan etkinliklerde yeterlilik gösterememeleri ve başarısız olanların diğer çocukların yanında eziliyor olmaları; veliler açısından, çocuklar küçük olduğu için velilerin endişe duymaları ve okulda uzun zamanlar geçirerek çocuklarını yalnız bırakmak istememeleri, yöneticiler açısından, yöneticilerin öğrenci, öğretmen ve velilerin yaşadığı tüm sorunlardan etkileniyor olmaları şeklinde ifade edilmiştir Orta Doğu Teknik Üniversitesi (2012), Ankara Üniversitesi (2012), Hacettepe Üniversitesi (2012) ve Boğaziçi Üniversitesi'nin (2012) ilk ve ortaöğretimde yapılanma ile ilgili hazırladıkları raporlarda kanunda okul öncesine vurgu yapılmadığı, dünyadaki birçok ülkede en az 72 aylık çocukların ilköğretime başlatılmaları ve ilköğretim öncesinde okul öncesi eğitim uygulamaları bir tesadüf olmadığı, bunun yansırı 1983-1985 eğitim-öğretim yıllarında beş yaş çocuklarının ilköğretime alınmalarının denendiği ve bu uygulamanın başarısızlıkla sonuçlandığı; hızla gelişimin meydana geldiği çocukluk çağlarında zihinsel, fiziksel ve ruhsal açıdan birbirinden farklı olan 60-72 aylık çocukların bir arada olmasının sorunlar ortaya çıkaracağı belirtilmiştir. Katılımcılar ilgili üniversitelerin görüşlerine paralel söylemlerde bulunmuşlardır. Bu iki ortak görüşten yola çıkarak okula başlama yaşının düşürülmesi konusunun hem teorik hem de uygulama açısından olumsuz olduğu söylenebilir.

Katılımcılar, yeni düzenleme ile beşinci sınıfı okutan öğretmenlerin norm kadro fazlası durumuna düşerek alan değiştirmek zorunda kalmalarını öğretmenler açısından; velilerin alan değiştiren öğretmenlerin verimli olamayacağını düşüncelerini veliler açısından; beşinci sınıfların branşa geçmeleri ile branş

öğretmeni eksikliğinin ortaya çıkmasını yöneticiler açısından olumsuz değerlendirmektedirler. Bu konuda Eğitim Sen Genel Başkanı Ünsal Yıldız, 4+4+4 üzerinden okulların ayrılmasıyla MEB verilerine göre 30 bini sınıf öğretmeni olmak üzere, 70 bine yakın öğretmenin norm fazlası duruma düştüğünü bildirmiştir (Akşam, 24 Ağustos 2012). Çepni, Cerrah ve Bacanak (2002)'in yaptığı çalışmada ilköğretimde uzun yıllar sınıf öğretmenliği yapan öğretmenlerin kendi branşlarına geçtiklerinde alan bilgileri yönünden kendilerini yeterli görmediklerini ve bir takım sıkıntılar yaşadıklarını belirtmesi katılımcıların görüşlerini destekler niteliktedir. Bu verilerden yola çıkılarak aşağıdaki önerilerde bulunulabilir:

- 1- Fiziki mekânların eğitim- öğretim faaliyetlerine uygun hale getirilmesi için gerekli alt yapı çalışmalarının yapılması,
- 2- Alan değiştiren öğretmenlerin kendi alanlarına dönmelerinin sağlanması,
- 3- Okula başlama yaşının tekrara 72 aya çıkarılması,
- 4- Okul öncesi eğitimin zorunlu hale getirilmesi,
- 5- Beşinci sınıfların dersine giren branş öğretmenlerinin ilgili kademede öğrenim gören öğrencileri ve beşinci sınıf müfredatını tanımalarını sağlayacak seminerler düzenlenmesi,
- 6- Özellikle rehberlik servislerinin daha işlevsel hale getirilerek ortaokula geçen öğrencilerin uyum sorunlarına yönelik çalışmalar yapılması,
- 7- Bütün meslek liselerinin ortaokul düzeyinde yapılandırılması,
- 8- Ortaokula geçişlerde velilerin bilgilendirilerek öğrencilere sağlıklı bir yönlendirme yapılması,
- 9- Müfredatın hafifletilerek okula giriş ve çıkış saatlerinin tekrar düzenlenmesi,
- 10- Seçmeli derslerin içeriğine göre uygun derslikler hazırlanması,
- 11- Ortaokula giden öğrencilere yatay geçiş hakkı verilmesi önerilebilir.

Kaynakça

- Ada, Ş. (2011). Ülkemizde zorunlu eğitimin gelişimi kesintili-kesintisiz eğitim ve informal öğrenme. *Eğitim-Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi*, 21, 51-58.
- Akdemir, Ç. (1991). Okullarımızda mesleki rehberliğin önemi. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*. 2 (1), 76-83.
- Akpınar, B. Dönder, A. Yıldırım, B. ve Karahan, O. (2012). Eğitimde 4+4+4 sisteminin (modelinin) karşıt program bağlamında değerlendirilmesi. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 36, 25-39.
- Akyüz, Y. (1994). İlköğretimin yenileşme tarihinde bir adım: Nisan 1847 talimatı. *Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi*, 5, 1-47.
- Akyüz, Y. (2009). *Türk eğitim tarihi*. (15. baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Alp, H. (2009). *Tevhid-i tedrisat'tan harf inkılâbına ilköğretim (1924-1928)*. Yayınlanmamış doktora tezi, İstanbul Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Anabilim Dalı, İstanbul.
- Ankara Üniversitesi (2012). 5.1.1961 tarih ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi Hakkında Ankara

- Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Görüşü. http://bilimakademisi.org/sites/default/files/duyuru/ERG4%2B4_Yeni_Gerekce.pdf adresinden 21.03.2013 tarihinde indirilmiştir.
- Balcı, A. (2001). *Sosyal bilimlerde araştırma (yöntem, teknik ve ilkeler)*. (3. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Başaran, İ. E. (1996). *Türkiye eğitim sistemi*. Ankara: Yargıcı Yayıncılık.
- Bilgin, N. (2006). *Sosyal bilimlerde içerik analizi*. (2. Baskı). Ankara: Siyasal Yayıncılık.
- Boğaziçi Üniversitesi (2012). 5.1.1961 tarih ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi Hakkında Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Görüşü. www.fed.boun.edu.tr/form_files/Bogaziçi adresinden 21.03.2013 tarihinde indirilmiştir.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, K.Ş. ve Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (12. Basım). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Cırtlı, H. (1983). İlköğretim. İçinde, *Cumhuriyet döneminde eğitim* (s.261-281). İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Çakır, E. (2010). *Avrupa Birliği'nin eğitim politikası ve tam üyelik müzakereleri çerçevesinde Türkiye'nin uyumu*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Kocaeli.
- Çelenk, S. (2008). Türk eğitim tarihinde lâikleşme süreci. *İlköğretim Online*, 7(2), 368-375. www.ilkogretim-online.org.tr/vol7say2/ed-vol7say2.pdf adresinden 21.03.2013 tarihinde indirilmiştir.
- Çelik, V. (2011). Kesintili-kesintisiz eğitim politikasının değerlendirilmesi. *Eğitim-Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi*, 21, 47-50.
- Çepni, S., Cerrah, L. ve Bacanak, A. (2002). *Sınıf öğretmenliği yapan fen öğretmenlerinin branş öğretmenliğine dönüş nedenleri ve döndüklerinde karşılaştıkları sorunlar*. V. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi Bildiri, Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- Çınar, Ç. Çizmeçi, F. ve Akdemir, Z. (2007). 8 yıllık temel eğitim okullarında müfredatın gerektirdiği mekan standartlarının İstanbul okulları üzerinden analizi. *Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Dergisi*, 4 (2). 188-203.
- Çiftçi, S., Meydan, A., Koçyiğit, S. ve Kayılı, G. (2011). Sınıf öğretmenlerinin birlikte çalışma durumlarına ilişkin okul yöneticilerinin görüşleri. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 211-224.
- Dağdelen, Z. (2008). *Adalet ve kalkınma partisi eğitim politikalarının basına yansımaları*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Bolu.
- Demirtaş, Z. (2007). Osmanlı'da sıbyan mektepleri ve ilköğretimin örgütlenmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1 (17), 173-183.
- Demirtaş, Z. (2011). Gelişim dönemleri ve özellikleri açısından zorunlu eğitim. *Eğitim-Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi*, 21, 25-30.
- Dinler, C. (2011). *İlköğretim I. Kademe İle II. Kademe Öğrencilerinin Aynı Binada Eğitim Görmelerinin Paydaşlarca Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Doğan, Ç.Y. (2006). *Küreselleşme ve Türkiye’de eğitim politikaları: yeni ilköğretim müfredatı sosyal bilgiler programı üzerine bir inceleme*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Eğitim Reformu Girişimi ERG. (2012). 4+4+4’e geçiş. Eylül 2012 bilgi ve politika notları. <http://erg.sabanciuniv.edu/node/1092> adresinden 28.03.2013 tarihinde indirilmiştir.
- Gündüz, M. (2011). Zorunlu ve kesintisiz eğitimin kısa tarihi. *Eğitim-Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi*, 21, 3-10.
- Eurydice (2007). Focus on the structure of higher education in Europe. National trends in the Bologna Process - 2006/07 Edition. http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/thematic_reports_en.php adresinden 12.04.2013 tarihinde indirilmiştir.
- Gürkan, T. ve Gökçe, E. (1999). *Türkiye’de ve çeşitli ülkelerde ilköğretim*. Ankara: Siyasal Yayıncılık.
- Güven, İ. (2010). *Türk eğitim tarihi*. Ankara: Naturel Yayıncılık.
- Güven, İ. (2012). Eğitimde 4+4+4 ve fatih projesi yasa tasarısı = reform mu?. *İlköğretim Online*, 11(3), 556-577. www.ilkogretim-online.org.tr/vol11say3/v11s3m1.pdf. adresinden 21.03.2013 tarihinde indirilmiştir.
- Hacettepe Üniversitesi (2012). 05.01.1961 Tarih 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’ne İlişkin Görüşler. <http://www.egitim.hacettepe.edu.tr/belge/4+4+4EgtFakKurulKarar.pdf> adresinden 21.03.2013 tarihinde indirilmiştir.
- İlköğretim ve Eğitim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Bazı Maddelerinin Kaldırılması ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun, (2917 S.K.). (1983). *Yayınlandığı Resmi Gazete*, No:18192.
- İlköğretim ve Eğitim Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (6287 S.K.). (2012). *Yayınlandığı Resmi Gazete*, No:28261.
- İlköğretim ve Eğitim Kanunu (222 S.K.). (1961). *Yayınlandığı Resmi Gazete*, No:10705.
- İlköğretim ve Eğitim Kanunu, Millî Eğitim Temel Kanunu, Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kanunu, Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile 24.3.1988 Tarihli ve 3418 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılması ve Bazı Kâğıt ve İşlemlerden Eğitime Katkı Payı Alınması Hakkında Kanun (4306 S.K.). (1997). *Yayınlandığı Resmi Gazete*, Gazete No:23084.
- Karasolak, K. (2009). *Mimari özellikleri farklı ilköğretim okullarındaki öğrenci ve öğretmenlerin okullarının bina ve bahçeleri hakkındaki görüşlerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Adana.
- Kaya, A. (2011). Kesintisiz eğitimin okul yönetimi, öğretmenler ve öğrenciler üzerindeki sosyo-psikolojik etkilerine ilişkin bir değerlendirme. *Eğitim-Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi*, 21, 11-18.
- Kol, H. D. (2010). *Beş yıllık temel eğitim yapılarının sekiz yıllık temel eğitim sistemine fiziksel adaptasyonunun değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalı, Konya.
- Kömürcü, C. (2010). *Cumhuriyet döneminde samsun ilinde ilköğretim (ilkokul) kurumlarının tarihsel gelişimi (1923-1960)*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi,

- Ondokuzmayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı, Samsun.
- Küçük, M. Aycı, Ş. H. ve Altıntaş, A. (2004). *Zümre öğretmenler kurulu toplantı kararlarının eğitim ve öğretim uygulamaları üzerindeki yansımaları*. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı Sempozyumunda sunulan bildiri. İnönü Üniversitesi, Malatya.
- MEB Strateji Geliştirme Başkanlığı. (2007). *Türk eğitim sistemi 2007*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- MEB (2012). 12 yıl zorunlu eğitim sorular cevaplar. http://www.meb.gov.tr/duyurular/duyurular2012/12yil_soru_cevaplar.pdf adresinden 01.14.2013 tarihinde indirilmiştir.
- Mert, K. (1999). *Sekiz yıllık kesintisiz zorunlu ilköğretim uygulaması konusunda öğretmen görüşleri (Niğde il örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Niğde.
- Milli Eğitim Temel Kanunu (1739 S.K.) (1973). *Yayınlandığı Resmî Gazete*, No:14574.
- Mills, G. E. (2003). *Action research a guide for the teacher researcher* (2 nd. edition). Pearson Education, Boston.
- Okutan, M. (2011). Sekiz yıllık kesintisiz zorunlu ilköğretim uygulaması. *Eğitim-Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi*, 21, 31-36.
- Orta Doğu Teknik Üniversitesi ODTÜ. (2012). 5.1.1961 tarih ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi Hakkında ODTÜ Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Görüşü. <http://www.fedu.metu.edu.tr/web/documents/other/IlkveOrtaogretimdeYapilanmaOnerisiODTUEgitimFakultesiGorusu.pdf> adresinden 21.03.2013 tarihinde indirilmiştir.
- Özgür, E. (2005). *Türkiye'nin kalkınmaya yönelik eğitim politikaları ve eğitim yatırımlarının geri dönüşü*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim Dalı, Eskişehir.
- Sağlamer, E. (1998). İki Binli Yıllarda İlköğretim Sorunları ve Çözüm Önerileri. İçinde K. Güçlüoğlu ve M. Ergün (Ed.), *Cumhuriyetin 75. yılında ilköğretim*. Ankara: Eğitim Araştırma ve Geliştirme Merkezi.
- Sönmez, V. ve Alacapınar, G. F. (2011). *Örneklendirilmiş Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı yayıncılık.
- Şekerci, M. (2011). Kesintili eğitim çağdaş dünyanın bir gerçeğidir. *Eğitim-Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi*, 21, 61-68.
- Türkiye Sanayi ve İşadamları Derneği TÜSİAD. (2012). TBMM gündemindeki kanun teklifi-mevcut durumdan dahi geriye gidise yol açacaktır Türkiye'nin ihtiyacı olan eğitim reformu bu değildir. <http://www.tusiad.org.tr/bilgi-merkezi/basin-odasi/basin-bultenleri/tusiad-> adresinden 28.03. 2013 tarihinde indirilmiştir.
- Uluslararası Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilâtı OECD. (2011). *Eğitime Bakış, 2011: OECD Indicators*. OECD.
- Yapıcı, M. (2006). Eğitim politikaları ve etkileri. *Üniversite ve Toplum* 2(6). <http://www.universite-toplum.org/text.php3?id=270> adresinden 21.03.2013 tarihinde indirilmiştir.

4+4+4 Eğitim Sisteminin Okul Paydaşlarına Olumlu ve Olumsuz Etkilerinin Yönetici Görüşlerine Göre İncelenmesi

Yetmiş bin öğretmen fazlalık durumuna düştü. (2012, Ağustos 24). <http://www.aksam.com.tr/guncel/70-bin-ogretmen-fazlalik-durumuna-dust> adresinden 21. 03.2013 tarihinde indirilmiştir.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (8. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.